

Nro. 49.

A' FELS. CSÀSZÀRNAK ÈS A. KIRÀLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÈBÖL.

*Indült Bétsböl, Pénteken December 16-ik napján
1803-ik esztendőben.*

B é t s.

A' nagy hírünevű Anglus Doktor Jenner, valamint Waterhouse nevű Doktornak, a' ki Amérikába a' tehénhimlő-oltást bé vitte: így szintén Bétsi Doktor De Carro úrnak is, azért való háládatosságának megbizonyításául, hogy a' száraz Európában ugyan azon himlő-oltást legelőször ő terjesztette el, nemcsak, hanem az ezen oltásra kivántató matériát Asiába is szerentsésen által plántálta, egy szép piksist küldött ajándékba, a' mellyen ezen szavak olvastatnak: Edward Jenner to Jean De Carro.

Az Erdélyi Fels. Udvari Cancelláriánál volt
Udv. Titoknok, Királyi Tanácsos Titt. Heinrich

C e e

Daniel ur, rothasztó hideglelésben, életének 65-ik esztendejében, a' folyó hónap' 10-dikén, kimúlt a' világból.

Frantzia Respublika.

Két Német tudós Irók vetélkednek ma a' fellett, hogy melyik mondhat leg okosabbat ezen kérdésre nézve: Lehetséges-e a' Frantziák' expeditziója Anglia ellen, vagy nem? Ezen tudósok; Archenholtz és Bülow. Elmondották már ők előre, ezen expeditzióknak, minden pro és contra gyanitható környülállásait. Nem rég mi is kiadtuk némünémü summázatját az Archenholtz okoskodásainak. A'-mi a' Bülow ezekre tett jegyzéseit illeti, nints mód reá, 's nem is vennék talám olvasóink magok is jó neven, hogy szük leveleinket tsak efféle okos felfegetésekkel töltsük-bé. Az éfféléket tehát: hogy az Anglus nemzetnek létele a' Frantziák' expeditziója által kotzkára tétetődhetne; hogy az Anglus nemzetnek in massa való felfegyverkezése, a' Fr. erőnek vilzsa verésére nem a' jobb eszköz volna, &c, mint ezeket Archenholtz erőssíti: hogy ellenben az Anglus nemzet' lételének egy oda kiszállható ellenséges sereg miatt lehető veszedelemben való forgását, tsak az erőssithetné, a' ki az Anglus nemzet' tüzit nem esméri; hogy a' nemzetnek in massa való felfegyverkezését tsak a' mondhatja gyenge oltalmazó eszköznek lenni, a' ki az új idők béli hadi történeteknek folyamatját, 's egyfzersmind azt is, meg nem gondólja, hogy a' ház-tüz' videlmezésére, a' nép' massa a' legalkalmatosabb, és hogy a' néki mérgesült paraliztság, kézmivesek, 's a' nép között találtató sok jó

stutztzosok, az Angliai sok ligetes és berkes helyeken, mit véghez nem vihetnek — mind ezeket ennyibe hagyván, csak az egygyet hozzuk-fel, a' mit Bülow a' mostani hadi készülétek alkalmazásával fel találtatott laposs hajókról megjegyzett: — „

„Az Archenholtz' hibás vélekedésekkel telyes előadásában (így szoll Bülow) csakugyan talállok én valami igazat és nevezetést, ott, a'hol ő az apró és nagy hadi hajóknak egymással való viaskodásokról beszéll. Én ezen egész megjegyzést igen nevezetesnek találtam. Husz tsolnakok, a' mellyekre ágyuk vannak alkalmaztatva, egy 80 vagy 100 ágyus Linea hajót, semmivé tehetnek. Ezt hiteles kéztől kellett az írónak kapni. Én ezt, noha eleinten vigyázóságból nem akartam állításomat ennyire kiterjeszteni, magam is hiszem. Én éppen úgy nézek egy ágyus tsolnakok által körülvétetett Linea hajót, mint a' szárazon egy négy szegeletet formált gyalog katona csoportot, a' mellyet a' stutztzosok körülvettek, 's stutztzaikkal vesztegetnek. A' tsolnakokon lévő hosszú ágyuk, igen veszedelmesen lyuggathatják a' közbe vett Linea hajót. Az is igaz, hogy az ezeken a' nagy hajókon lévő ágyuk, mind rövidek lévén, nem szolgálnak melszé. Ez a' körülállás nem fordult vólt meg az elmémben.

Egy szóval, ez a' tsolnakokkal való hadakozás olyan lehet a' tengeren, mint a' stutztzal való a' szárazon. Ez, a' gyengébb Státusoknak az igen hatalmas elnyomása ellen való védelmeztetésére is, jó elzköz. Dania ki állithat 500 ágyus tsol-

nakot , 's ezek által nagy hadi hajós seregeket megrongálhat.

P á r i s , Nov. 27-dikén. Az Első Konzúl' Boulognéből való hazajövelele nem kevés tündésre való okot szolgáltatott a' Fr. politikusoknak. Vízfza fog - é ismét menni oda ; vagy pedig éppen nem fog jelen lenni a' nagy expeditzió-
 ón? Nem lesz - é semmi ezen expeditzióból; vagy pedig talám tsak az ellenségnek akar a' maga Párisban való tartózkodása által tsalt vetni ? — Gondolni lehet az ezen kérdésekre tétetődő sok okos feleleteket.

B o n a p a r t e J e r o m o s n a k Európába való hazaérkezéséről eddig szárnyalt hírekben és tudósításokban nem vólt tsak egy szó valóság is. Még most is Amérikában múlat, 's a' telet is ott fogja tölteni, vagy azért, hogy fontos politikai tárgyaknak eligazítása van rá bizatva, vagy pedig azért, hogy attól tart, ne talám az Európa felé való evezés' alkalmatosságával az Anglusok által elfogattassék.

A' napokban belső titkos tanátskozás vólt a' Thüileria palotájában az Első Konzúlnál, a' melyre a' Ministerekén kívül, a' Szenátorok és Státustanátsosok közzül is sokan özfzve hivattattak vala. Ezen tanátsban, minekutánna a' Fő Itélő Bíró a' tárgyakat elő adta, 's a' maga ítéletét azok eránt megmondotta volna: az Első Konzúl feles számú bünösöknek, a' kik külömbkülömb Itélőszékektől halálra ítéltettek vala , megkegyelmezett. — Azt jegyzik - meg, hogy a' megkegyelmezés' jusával mostanság gyakran él az Első Konzúl.

A' Moniteurben külömbkülömb Belgiumból,

Angliából, és egyébünnen való tudósítások, 's némelyek mellett még jegyzések is olvastatnak, a' mellyek között néhányak így következnek. —

„L o n d o n Nov. 18-dikán. A' tengeri Cancellaria olyan tudósítást vett tegnap Portsmouthból, hogy egy 27, Bricqs nevezetű hajókból álló Frantzia hajós sereget, a' miéink H o g u e táján meg támadván, abból 3 ilyen B r i c q s *) nevű fegyveres hajókat el fogtanak, 's a' Portsmouthi kikötőhelybe bévezettek légyen. A' más 24-gyek a' part mellé kergettettek, és egészen semmivé tétettek. Ez az ellenséges hajós sereg nem oly véggel evezett vólt ki, hogy a' mi hajóinkat megtámadja: hanem valamely más Fr. kikötőhelybe akart evezni, hogy ott a' több ágyus tsolnakokhoz tsatolja magát, a' melly közben a' mi hajóink az útját elállották.

*) E' nem igaz. Ezen 3 hajóknak mellyeket az Anglusok el fogtak, Frantzia országban nem B r i c q s, hanem olyan C a n o t (tsajka) a' nevek, a' mellyek a' hajók előtt T e r r a N o v a i hajóknak nevezetek alatt esméretesek, és itt a' Fr. partok mellett tsak arra valók, hogy a' kikötőhelyeknél tegyenek holmi szolgálatot. Öt ilyen Canotjainkat a' szélvész utól érvén, tsak kettejek juthatott el a' parthoz, a' más hármakat elfogták az Anglusok. Ezen Canotokon nem vólt semmi fegyveres készület; egyiket a' másikba számlálván, valami 2000 Livrákra betsültetnek. Ennyiből áll az az egész nyereség, a' mellyről az Anglusok azt költötték, hogy 3 ágyus Bricqs hajókból állott vólna. Egy - egy fegyveres Bricqs - hajón a' Frantziák.

nál négy 24 fontos ágyuk, és meg lehetős számú reguláris katonatsoport szokott találtatni. Ilyen Fr. hajót mostanáig még egygyet sem fogtak el az Anglusok; valahol csak ezek még eddig az olálkodó Anglus hajókra bökkenetnek, utat tudtak magoknak nyitni közöttök; némely kisebbeket el is süllyesztettek közzülök; sőt a' hátrálásközben még az ő Fregátjaikra is rátűzeltek. A' tudósítás hátra lévő része, tsupa költemény. Nyilvánóságos, hogy ez az apró hadi hajókból álló sereg, a' melly valami 200 darabra telik, egészen megérkezett és béevezett a' Cherbourgi kikötőhelybe. (A' M o n i t e u r jegyzése.)

„Gen. M o n n e t írja Fliszszingából, hogy Nov. 20 dikán délutáni 3 orakor 5 Anglus hajók W a l c h e r e n szigetének szomszédságában megjelenvén, West Capel táján egy Fregát és két Bricqs, vasmatskáikat kivetették, 's három nagy ágyus tsolnakaikat a' tengerre tévén, 's azokba néhány Anglus tisztek, egy hajós legényekből és katonákból álló tsoporttal belé ültek, 's a' part mellé evezvén kiszállottak. A' mi West - Capeli Komen-dánsunk (egy Major) a' dolgot megsajditván, az alatta lévő katonasággal fegyvert fogatott, 's egyszer smind a' Middelburgban lévő Gen. Poinstot is az ellenségnek kiszállása felől tudósította, a' ki is egy Frantzia és egy Hollandus Swadronból álló lovas tsoportot maga mellé vévén, az ellenség' eleibe ment. Az alatt az estve eljövén, az idő megváltozott, 's szélvész támadván, a' két ellenféges Bricqs és Fregát a' vasmatska köteleket elvagdalni, a' mély tengerre béevezni, 's a'

3 tsolnakokat a' part mellett hagyni kéntelenítetttek, mellyeknek ketteje, minden rajtok lévőkkel egyetemben, elmerülvén, a' habok ragadománya lett, a' harmadik pedig a' habokkal való hofz-fzas tufakodás és a' miéinkre való puskázás után, magát megadni kéntelenítettett. Találtattak rajta 2 Hadnagyok és 20 katonák. A' két elmerült tsonakon mind egygyütt 4 tisztek és 40 köz katonák ültek, kik közül egy is ki nem menekedett. A' foglyokhoz, illendő emberiséggel viseltettek katonáink; leg előbb is enniek adtak, mint a' mire legnagyobb szükségek vólt; azután Middelburgba, 's onnét Fliszszingába kísérték őket, mint hadi foglyokat.

A' két fogoly tisztek azt a' vallást tették Middelburgban Gen. Poincot előtt, hogy ő reájok ezen szerentsétlen történet' alkalmatosságával, a' lett volna bizattatva, hogy tanulják - ki ott a' kiszállásra leg alkalmatosabb pontját a' partnak, és minden ott lévő erősségeket 's azokban találtató ágyuk' számát jegyezzék fel, a' melly expeditziójok, 4 elvezett 's két elfogatott tisztekből, 40 oda vezett, 's 20 fogságra esett emberekbe került.

Gen. P o i n s o t ilyen levelet irt Middelburgból a' fe lyebb említett West Capeli Komendanshoz Major Durandhoz: — „A' tsolnakot, a' hat pár piftolyt, 's azon 20 embereknek puskáikat, a' kiket a' miéink tegnap elfogtanak, szállittassa a' Major Fliszszingába. Különös örömmel értettem az alattad lévő katonaságnak azon nemes tfelekedését, a' mellyel az Anglusokhoz viseltettek, midön azoknak oráikat, pénzeket, és semmi egyéb vagyonaikat el nem vették. Irja meg nékem a' Má-

for azon Káplárnak nevét, a' ki a' kirendelt tsoportot ezen alkalmatossággal vezérelte, hadd teheísem bizonyossá őtet a' felől, mely igen megelégedett legyenek az ő magaviseletével.“

Nevezetes elme béli jelenvalóságát írja le a' Moniteur egy Fr. Káplárnak egy Havrei Nov. 26 dikén költ levélből: — „Egy tsoznak Bleville táján a' parthoz hajtódván, megfeneklett. A' Canot, melyre az emberek a' tsoznakról kiszálhattak, 's a' partra kivezettek volna, elfüllyedett vala. A' tsoznakra 12 katonák lévén felszorúlva, már azon vóltak, hogy a' tengerbe szökdőfennek, úgy akarván megpróbálni a' partra való kiverelkedhetést. Tsak az említett Káplár biztató szavainak köszönhetik, hogy a' képpen minnyájok a' bizonyos halál' torkába önként nem szökdeíseltek: — „Fiaim! (úgy mond), nem kell megfélemleni; nem kívántatik egyéb, tsak néhány orányi időt kell nyernünk, minthogy már szállani (béfolyni) kezdett a' tenger' vize; mászszunk fel arra az árbotzfára.“ — Az ifiak engedelmeskedtek; szép renddel egygyenként felmászta, a' haboknak rettenetes tsapkodása, 's a' szelek' ordítása közben íetét éjtzakának idején, az árbotzfára. Leg utólsó vólt a' Káplár. Így várván néhány orákig a' tenger apadását, a' szélvész az alatt jobbanjobban kezdett kegyetlenkedni; egy darab hab azon közben úgy tsapta kettözött erővel az árbotzfát, hogy az egyízeriben ketté szakadván, minden rajta lévökkel egyetemben a' tengerbe zuhant. Itt vólt ám a' jó tanátsra ísmét szüksége az ifiaknak. — „Senki meg ne ijedgyen! (fel kiált ísmét a' Káplár) tsak az árbotzfa' kötelihez fo-

gódzék jól hozzá; ki fog e' vinni a' partra minnyájunkat.“ — Ugy is történt a' dolog; az arbotzfa lassanlassan a' parthoz közelített, 's a' köteleihez fogodzott embereket a' haláltól megmentette, a' kiket a' parton Moulard nevű öreg hajósgazda a' hazához behíván, jól tartotta őket.

„Les vignes nevű ifiu tizt a' Bellona nevű prédáló hajón, a' mellynek a' Nelson nevezetű Indiai Anglus hajóval a' már sokszor említett története vólt, igen szép katonai virtust mutatott-kiazon alkalmatossággal (a' Moniteur szerént). Kezében egy bajonét és övében két pár piftoły lévén, egy Anglus tizt néki rohan, és a' kárdját a' fejinek méri, hogy ketté hasítsa. Az ifiú azonban vigyázó lévén, tsudára méltó serénységgel kiáll a' tsapás elől, 's piftołyát kapván, az Anglus tiztet agyon lövi, 's a' kardját elvévén, azután azzal vagdalkozott a' több Anglusokkal. Az elesett Anglus tizt' szüléinek értésére esvén a' dolog, minden igyekezeteket arra fordították, hogy vitéz fioknak kardját a' Fr. tizttől ha mi nagy árron is visszfa szerezhessék, hogy emlékezetnek okáért megtarttsák. Száz Lajosaranyat is ígértek érette: de hijába való vólt minden ígélet. Az ifiú Fr. tizt utóljára is tsak azt felelte, hogy néki az a' kard minden ígereateknél sokkal betselebb vólna; az egész Nelson nevű hajóért sem adná visszfa. A' szüléinek küldötte el azt, mint fiok' vitézfégenek bizonyos jelét. Ez a' tselekedet annyival ditséretesebb az ifiúban, hogy szegény szüléktől vette származását.

„Oberstlieutenant S m i t h (ezt is a' Moniteur írja) és két G o d w e l testvérek, minnyáján Ang-

lusok, a' kik Valenciennes várában hadi fogfágot viselvén, szóval tett ígéretre (parolára) a' városban és annak környékein szabadon széllyel járhattak, arra a' gyengeségre vetemedtek, hogy szavokat megszegvén, elszöktének. Az ő tselekedetekért kétség kívül elégtételt fog az Angliai közönséges ítélet tenni; mert különben, ha az olyan emberek, a' kiket csak az ő önökön ígéretük tartoztat és őriz a' fogságban, annyira elfelejtkezhetnek a' betsületről, hogy elszökjenek, nem leszen mit tenni egyebet, hanem hogy kalitzkába, és retesz alá zárattallanak minden fogjok."

A' V a n n e s i Püspök' házába bémegyén a' minap egy esméretlen ember, és a' Püspököt egyedül találván szobájában, pистolyt tartván kezében fenyegetődzve, 300 Livrákat kér tőle. A' Püspök leszámplálja néki felindulás nélkül a' különben is nem nagy summát, ezzel a' jó tanáttal botsátván el magától, hogy mászszor leg alább betsületesebb módon kérjen.

Nem régen azt irták vólt az Anglus levelek, hogy ha az ő hadi hajóik a' Boulognei apró ágyus hajóit a' Fr. országlószéknek, semmivé tehetik: ezen károknak helyrehozására leg alább 20 hónapok kivántatnának a' Frantziáknak. — Ezt a' Moniteur is kiadta az Anglus levelekből, ilyen jegyzést vetvén utánna: — „Ha a' Frantziáknak hozzátok való kifzállások (úgy mond) szerentsés talál lenni, az abból következhető károtokat nem 20 hónapok, hanem 20 esztendők alatt sem fogjátok helyre hozni.

L ü t t i c h b ő l siettséggel 120, a' 4 új Német Departamentomokból is 50 kovátsoknak kel-

lett Boulogne felé elútni, hogy ott a' nagy expeditzióhoz kivantató vasmunkában legyenek segedelemmel. — A' tengeri Minister most Calaisben, majd Ostendében, majd másutt vizsgálja és lietteti a' Fr. partokon folyó készüléteket. Antwerpiába is el megy. Hallatik, hogy a' hadi Minister is minden órán ismét ezen tengerpartok felé fogná útját venni. Egyéb eránt most semmi nevezetes újságot nem irnak az onnét érkezett levelekben.

Aliából a' Cochinchinai Királyi birodalomból irta 1802-ben Sept. hónapban, egy ott lévő Missionarius Atya az ő Párisban tartózkodó Superiorjokhoz, hogy a' R. Catholica Anyaszentegyháznak tudománya hathatósan terjed és gyökeresedik azon Kir. Birodalomban. Azon esztendőben Augustusban, maga a' Király is egy igen kedvező Ediktumot hirdettetett ki a' Keresztény vallásra nézve. A' rész szerént megélemedett rész szerént gyermek megkeresztelkedettek száma, már több ezerekre halad. A' többek között az egygyik Missionarius atya, igen meg bizott embere a' Királynak. — Ugyan ezen tudósító írja, hogy a' Chinai Birodalomban is több száz ezeren találtnak a' Cath. Anyaszentegyház' hitének tudományát, rész szerént nyilvánóságosan, rész szerént titkon követő hívek.

Az Ex-Direktor Rewbel fia Oberster Rewbel, a' ki Bonaparte Jeromost Amerikába késérte, egy oda való igen gazdag kereskedőnek leányával házassági életre lépett, a' melly örvendetes hírt az Első Konzúl az öttsetől vévén, azonnal tulajdon kezével irt levele által tudósította felölle az Obers-

ter Rewbel apját. — (Azon levél felől, a' melyet Ex-Direktor Rewbel néhány hónapok előtt az Első Konzúlnéhez irt vólt, 's a' melly azután a' közönséges újságokban is kihírdettetett, ugyan ő olyan nyilatkozatást tétetett azon levelekben közönségessé, hogy annak világ' eleibe való botsátatásában, ő maga nem lett volna részese).

N a g y B r i t a n n i a.

A' hires tengeri vitéz Sir Sidney Smith, a' ki az őszön a' Hollándiai partok mellett olálkodott, most Londonban tartózkodik, és minden nap fontos dolgok felett tanátskozik a' tengeri hadi Cancellaria tagjaival. Nem kételkedik senki rajta, hogy a' Boulognei kikötőhelyben lévő ellenséges hajós seregnek semmivé lejendő tétetődhetése legyen tanátskozáásoknak tárgya.

Úgy esett értésire az Országglószéknek, hogy a' Spanyol határnál Bayonne mellett őszsze gyülekezett Fr. sereg is az Anglia ellen való nagy expeditzióra vólna, a' Gen. Augereau vezérlése alatt kirendeltetve; és azokon a' Spanyol hajókon szándékozna által evezni, a' mellyek a' Ferroli kikötőhelyben állanak készen. Erre nézve olálkodik Admirál Pellew számos hadi hajókkal a' Ferroli tengeröbölben, minden mozdulásokra szemesen figyelmeztvén. — A' Spanyol Országglószék, egyátaljában szollván egész tengeri erejét sietve fegyverkeztetni kezdette.

Az Irlandiából Londonba érkezett leg újabb hírek, tsak a' minden napiak. A' gyanus személyeket még most is naponként fogdossák. Az újabb fogjok között találtatik egy Lord is.

Az Anglus Királyi örökös a' Wallisi Hertzeg, a' napokban pompás ebédet adván, jelen vólt más fő uraságok között az Egyiptomi Elphi Bey is. Szó vólt egyebek között arról is, hogy a' Mamelukok melly derék lovasok volnának. A' Királyi Hertzegnek kedve erefzkedett egy kis próbára alkalmatosságot szolgáltatni. Mondja, hogy a' paripái között egy Barbariai is találtatna; szép paripa, de olyan vad, hogy senki meg nem maradhat a' hátán. Elphi kérte a' társaságot, hogy más nap jelennyenek-meg a' Hertzeg lóiskolájában. Megjelennek; a' tüzes, nagy szemű, gyönyörű babos, Leopard nevű paripát elő vezetik, és egy Mameluk nyerget tesznek a' hátára, 's midőn a' vendégek előtt elé 's hátra vezetnék, Mahomet Aga az Elphi első tisztje, elő állván, kapja a' kantár' szarát, 's egy rugással felveti rá magát. Eleget ágoskodott és ugrált alatta a' kevély állatt: hanem hijába; Mahomet betsületesen meg maradt a' hátán, mind addig, míg végezetre el lankasztván, nagy ditsőfféggel 's mindeneknek nagy megelégedésével szállott le rolla.

Minthogy a' Frantziák azon Irlandusokkal, a' kiket az elfogott Anglus hajókon találnak, igen barátságosan bánnak, erre nézve sokok közöttük katonaságot vállaltak a' Frantziáknál.

London, Nov. 15 dikén. Itten a' múlt vásárnap éjtzaka 9 oratájban egy különös tü-nemény mutatta-meg magát a' levegőégben, a' melly némely babonás vélekedésű embereknek nem kis megrettenésre szolgáltatott alkalmatosságot. A' tü-nemény, egy 30 ölnyi hosszúságú farkú, tisztán világló testnek láttzott lenni, 's néhány orákig mű-

tatta magát. Elenyészésekor büdöskö szagot hagyott maga után. Vóltak, a' kik ezen tünetmennynek látására elájultak; mások az ítélet' napját gondólták eljötnnek lenni.

A' Londoni udvari újság szerént, tsak Demerara és Essequibo nevü Hollandiai Koloniákat foglalták - el még eddig az Anglusok Kapitulatzióval Déli Amérikában. Surinámot, a' főbb Koloniájokat, még birják a' Hollándusok, és ott meglehetős erővel is vannak.

N é m e t O r f z á g.

München Dec. 8-dikán. A' Swétziai Királyi Felségek, Karlsruhe várossából ide utazván, tegnap az itt találtató ritkaságoknak megnézegetésekkel töltötték idejeket. Megnézték nevezetesen azon alkalmatosságot, a' hol a' Rumford esméretes levelese készittetik, 's abból egy portziót kostolásnak okáért magok is elköltöttek, és jónak találták. Innét mentek azon épületnek megnézésére, a' mellyben Gustávus Adolphus a' 30 esztendőös hadakozásnak alkalmatosságával Münchennek elfoglalása után lakott. Még tsak a' tűzoltó készületet sem mulatták el meg szemlélni, a' mely ezen városban igen jó karban és jó gondviselés alatt van.

Göttinga, Nov. 23 dikán. A' Hannoverai Fr. fő vezér Gen. Mortier tegnapelőtt ide érkezvén, nagy tisztelettel fogadtatott, és ő is hasonló tisztelettel viseltetett ezen Músák' fő lakhelyekhez. A' Profellorsereg tegnap a' könyvesház palotájában udvarólt néki, a' mely után a' mostan

itt tanuló Bavariai ifjú örökös Hertzeg' látogatására menvén, még azon estve Hannovera felé vissza indúlt. Útjában a' híres Harz bértzeit és banyait is még látogatta. Göttingából való eltávazása előtt még egyszer ígéretet tett Gen. Mortier, hogy a' míg ő Hannoverai fő vezér lesz, addig a' Göttingai tanítóknak és tanulóknak legkissebb alkalmatlanságokra sem fog a' fegyvertsörgés lenni. A' Bavarus Hertzeg is vissza adta néki a' látogatást.

Orosz Birodalom.

A' Pétersburgból érkezett 19-ik Novemberi levelek szerint, nemcsak a' szárazon lévő Orosz fegyveres seregeknek száma neveltetik 150 ezer emberekkel: hanem ennekfelette 13 új Linea hajóknak építetések eránt is parantsolatot adott ki ő Császári Felsége. — Hogy a' kivantató számú rekruták kiállíthatassanak, minden 500 fegyverfogható férjfiak közül 2—3 vétetik a' katonák közé.

Török Birodalom.

Konstantinápoly, Oktob. 30-dikán. Hivatal szerint tudósította Asiából a' Gedda-i Basaba a' Portát, hogy ő már 26 versben ütközött legyen meg az Abdul Wechab vezérlése alatt lévő Vachabita seregekkel; a' mely sok rendbéli ütközetekben az ő tisztjei, nagy részint elhullattak: hanem végezetre tsakugyan az Abdul Wechab ereje is meg tört; annyira, hogy népének megmaradt részetskéje elszaladván, már a' Meccai Sheriff is vissza ült a' maga helyére.

A' boldogúlt D o m o k o s L a j o s halálán ekkép.
pen kesereg egy tisztelője :

Egy félni, 's rettegni nem tudó D o m o k o s
Kétséges dolgai közt is, szemes, 's okos.

Ki mindig rettentő törésekenn állott
De általa rontó fellege le szállott

Egy tsak egyedül is, fokát bírt Ofzlopa
A' köz jónak, a' mely mindig másért kopa

Egy mélly bé látású Törvényes Örálló
A' köz igazságért egy mindent ki álló

Egy egyenes szívű, 's vesztegethetetlen
Hazafi, a' ki hív, bölts, és fedhetetlen.

Egy ilyen Domokos Lajos már meg hala
A' kinek tovább is még élni kell vala.

Ki ritka példájú Atya vólt házában
Füft nélkül tündöklött fákja a' házában.

Egy buzgó Keresztyén, ki azért izzadott
Hogy Teremtőjének Ditsösséget adott.

Meg hala? meg — Söt már el temették
Hasonló Attyának Sírhalmába tették.

Nem halt meg! tsak illő már ennek pihenni
E' világi terhes gondokat le tenni.

Nem hólt! söt hírében nevében élni fog
Míg tsak Nemzetünkön a' halál ki nem fog

Míg tsak Debretzennek leszisz egy unokája
Áldatni fog, 's szólja Domokost a' szája

Halhatatlan hírét, 's dolgát emlegeti
Haládatos szivvel zokogja, 's hirdeti,

Sz. J.